

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
Politikai lap.
 TELEFON 123-45.

Alapította:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 30 K. — Fél évre 15 K. — Negyed évre 8 K.
 Tanulóknak, selyegzőknek, írásoknak, földműveseknek és szer-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 24 kor. félre 12 kor.
 negyedévre 6 kor.
Megjelenik hetenként kétszer.

A Bácsmegeye telefonszáma 123-45. Kapcsolat leggyorsabban reggel 7-9, d. u. 1/2 2-4, este 7-9 óra között és a déli órákban kapható.

Ügyészek és Birák.

A magyar közéletnek legintelligensebb és legtisztább erkölcsű osztálya, az ügyészek és birák a napokban naggyűlést tartottak. Első eset, hogy ezek a tiszta szándéku, érzésben és cselekedetekben fenkölt férfiak saját érdekeik védelmére jöttek össze. Ki merné kétségbe vonni, hogy súlyos viszonyok, tarthatatlan állapotok, a létfentartásnak veszélyeztetett problémája hozta őket össze? Ma, amikor a megelhetésnek ezer gondja győtri, kinozza az embereket, a társadalom minden fajtáját, ők is, a panaszt kerülő ügyészek és birák is, akik szintén megérzik a fölbortított rend sok baját, nyomoruságát, kénytelenek a helyzetük javítására irányuló törvényes és tisztességes eszközökhöz nyulni.

Nyíltan, őszintén, de előkelő állásuknak megfelelően, méltóságteljesen fejezték ki jogosult kívánságaikat. A birák és ügyészek részére minden fizetési osztályban *háromezer*, a jegyzők részére *ezeröttszáz*, a joggyakornokok részére *ezer* korona segélyt kérnek.

Olyan szerény követelés ez, melyet a törvényhozásnak szö nélkül teljesítenie kell. Nagy mulasztást követett el az igazságügy-miniszter — nem a mostani, mert hiszen csak rövid ideje van állásban —, hogy ezt a naggyűlést a képviselőházhoz benyújtandó megfelelő előterjesztéssel meg nem előzte, s így elejét nem vette annak az indokolt elkeseredésnek, mely a gyűlésen az ügyészek és birák részéről elhangzott. A legkevesebb, amivel a nemes közéleti osztálynak tartozunk, hogy létfentartását biztosítsuk. Nem az ő érdekük csapán, hanem a nemzeti becsület kérdése is, mely a mostani állapotoknak szégenföltjét magán száradni nem hagyhatja.

A gyűlés eme határozati javaslatot fogadta el:

Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, hogy a birói függetlenség teljes kiépítéséhez a bíróságok és ügyészségek szervezetére vonatkozó újabb törvényes rendelkezés s ennek kapcsán a külön birói státus visszaállítása szükséges. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület faradhatatlanul arra törekszik továbbra is, hogy a szervezet és a külön státus kérdéseinek jelentősége az intéző köröknél megértésre találjon. A szörnyű háboru folyamán lassan a társadalom túlnyomó részének sikerült úgy elhelyezkednie, hogy a drágaság következményeit megútról elhárították. Az állam fizetéséből élőknek ez nem áll módjukban, de ezek körében is legsúlyosabb azoknak a helyzete, akiknek közérdekből nem is szabad munkaképességük: további kereset céljából még másutt is érvényesíteni.

A birák és ügyészek az előkelő szegénység terhét a legsúlyosabb körülmények között hazafias kötelességérzésből, az önsanyargatásig menő lemondással viselték. De ugyancsak hazafias kötelességüknek tartják az intéző körök figyelmét arra felhívni, hogy az önsanyargatásnak most már a határához értek. A birói és ügyészi

kar a kötelességtudását híven kívánja megőrizni, de képes lesz-e arra, hogy a más baja orvoslásának kérdésében minden esetben megfelelően eméyedjen, a mikor magát, családját nem tudja a háborus viszonyok figyelembevételével sem megfelelően élemezni, ruházni, nevelni, gyógyítani?

A nyomorgó biró könnyen bizalmatlanságot kel, a bíraskodásban való bizony megrendülése viszton oly értékrombolás, a melyet később a megtakarított milliókkal sem lehet pótolni. A kormány természetbeni szolgáltatásokkal kíván segíteni. Bármennyire is elismérjük a kormány-nak erre vonatkozó jóakarata és komoly törekvését, de azt meg kell állapítanunk, hogy eddig a természetbeni szolgáltatás vajmi keveset segí-tett és nem is lehet remélni, hogy a közel jövőben lényegesen segítségükre lehet-e. Ezért sürgős pénzübeli segítségre van szükségünk.

Ezek figyelembe vételével az Országos Birói és Ügyészi Egyesület azt a kívánságot terjesztette elő: 1. Sürgős rendkívüli segélykapjon egy összegben az 1918. évre és pedig az állam-tisztviselők részére általában jóvó segélyekben felül a biró és ügyész minden tizezer osztályban 3000 koronát, jegyző 1500 koronát, joggyakornok 1000 koronát. 2. Amennyiben a külön birói státus visszaállítása kesedelmei szenvedne, úgy az 1919. évtől kezdve az I. pontban részletezett külön segély évről-évre megadassék.

Gazdasági gyűlés.

Zombor, május 27. (A Bácsmegeyei Gazd. Egyet. hivatalos jelentése) A Bácsmegeyei Gazdasági Egyesület május 26-án Zomborban a vármegye székházában tartotta dr. *Purgly* Sándor előnöke által rendezt évi közgyűlést. A közgyűlésen 2000-nél több bácskai gazda vett részt. *Lóherer* Andor a mezeti kisvasutakról magyar és német nyelven nagy tejszettel találkozó gazda-sági előadást tartott. A délelőtti 9 óratól délután 2-ig egyhuzamban lezajló közgyűlésnek kimagasló pontja volt a bácskai gazdák szervezkedése iránti való határozathozatal.

Törley Béni szabadkai nagybirtokos magasan szárnyaló, érvekben gazdag, hosszabb előadásában felírta a gazdasáreimeket és igazolta a gazdaszervezkedés szükségességét. *Hessz* Marton szentfűöpi tanító, egyesületi megbízott, a nagyszámban megjelent német gazdák és gazdaszervezkedéshez intezeti könnyeket kicserélő hosszabb beszédet, majd dr. *Bugarszky* Koszta szerb nyelven tartotta meg eszmékben színtien gazdag lendületes előadását. *Nagypál* Sándor jánoshalmi Papp Imre és *Butor* László bacs-teretehelyi gazdák és *Büchler* Robert ujpaiánkai jegyző igen találó felszólalásaikban egészítették ki a szónokok előadásait.

A közgyűlés közfelkiállással elfogadta az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a magyar gazdaszervezkedés Agrarpolitikai programját. A gazdasági egyesület a bácskai gazdák közsé-geiket szervezi be, e szervezetek választó kerületeiben lesznek összevonva. A választó kerületek ügyei a megyei központi szervezetbe kapcsolódnak be. Ezen központi szervezet az országos gazdaszervezkedés közvetlen összekötésbe kerül.

A bácskai gazdák az önálló országos gazdapárt mielőbbi megalakítását szükségesnek tartják.

Ehathározta a közgyűlés, hogy a nagy Nónius táfajta lótenyésztés és a nyugati pirostarka fajta szarvasmarha tenyésztés fejlesztése céljából állatjászokat rendel.

A nemesített vetőmagvak (buza, zab, árpa, kukorica) és az újabb bevezetett gazdasági növények (cikória, konyhakertmagvak, szántóföldi konyhakerteszet, gyapottermeles) tanulmányozása céljából tanulmányi kirándulásokat rendel. A len és cukorrepamag termelése iránt mozgalmat indít.

Megkezdi és irányítja a gazdaszervezkést az egész vármegyében, ezzel kapcsolatosan oda-törekszik, hogy a gazdákat egyesületünkbe tömörítse.

Állást foglal mindazon kormányintézkedésekkel szemben, amelyek a mezőgazdaság rovására esnek. (Tulsiogoru indokolatlan rekvirálás, a központok elképásai stb.)

Tanulmányozza mindazon törekvéseket, amelyek a jövő gazdálkodásra irányulnak, mezél vasutak építése, gépekészövetkezelek, mezőgazdasági termelést és fogyasztást mezőgazdasági ipart előmozdító szövetkezetek létesítése stb.)

Dr. Geyer Péter nyilatkozata.

Dr. *Nagy* Péter kulai kir. közjegyzőnek lapunk május 18-iki számában megjelent vezércikkére dr. *Geyer* Péter cservenkai nagybirtokos válaszol a főispánt támogató szabadkai utcai lapban. E nyilatkozatra lapunk mai számában dr. *Nagy* Péter adja meg a feleletet. Nem lenne helyénvaló, ha a polémiába mi is beleszólnánk. Megállapíthatjuk azonban, hogy dr. *Geyer* a főispán védekezése és dr. *Nagy* saját álláspontjának védelmezése során megmarad a vitatkozásnak ama magas ethikai fokán, melyen a társadalom jóízű vezető-férfiainak állniok kell.

Dr. *Geyernek* okfejtése nem mindenben helytálló ugyan, de rokonszenves és tiszteletreméltó az a szándéka, hogy az állásában megingott főispánt támogassa, segítse. A nyilatkozat hangja kifogástalan, az érvek tárgyilagosak, a tartalom szabatos. Nem értjük tehát, hogy mi szükség volt arra, hogy a »Bácsmegeyei Napló« ezt a nyilatkozatot *bevezetéssel* és *utóiratral* lássa el. Ez vezető állásban levő tekintélyes, intelligens cikkezőkkel, nyilatkozókkal szemben sértő, lealázó. Ilyesmit jelentéktelen emberekkel szemben szoktak alkalmazni, akiknek írásai keveset nyomnak a publicistika mérlegében. Dr. *Geyer* Péter azonban olyan kaliberű férfiú, írásai annyira éreztetik hatásukat, hogy semmi szükség arra, hogy a szerkesztő ur a saját elméjének fényével sugározza be a nyilatkozatot.

Nyilatkozat.

A Bácsmegeyei Napló politikai napilap és dr. *Fenyves* Ferenc, a lap felelős szerkesztője ügyfelem nevében felkérem a sajtó törvény 20. §-ára való utalással, hogy a következő helyre-igazítást sziveskedjék lapja legközelebbi számában közléteni.

»Nem áll az, hogy a Bácsmegeyei Napló a Bácsmegeye ellen sajtópört nem indított. — A székesfehérvári kir. törvényszéknél jelenleg két rendbeli sajtópöre van a Bácsmegeyei Naplónak a Bácsmegeye felelős szerkesztője ellen folyamatban és a szabadkai kir. törvényszéknél a Délvidék ellen van folyamatban egy rendbeli sajtópöre, olyan közlemény miatt, amelyet a Délvidék a Bácsmegeye című lapból vett át.

Tisztelettel:
Dr. Fischer Jákó.

(A sajtótörvény csak közvetlenül a meg-támadottnak ad jogot a támadó lapban való nyilatkozásra. De mivel a nyilatkozatot az ügy-vedi karnak egyik tiszteletreméltó tagja küldi, akinek jóhisz-műségében nincsen okunk kételkedni, érdembeli észrevétel nélküli leadjuk. — A szerk.)

Válasz.

Nagyságos

Geyer Péter fölbirtokos urnak

Cservenka.

Tisztelt Barátom!

A »B. N.« e hó 26-i számában hozám intézett nyílt leveledre van szerencsém a következőkben válaszolhatni.

A »Bácsmege« e hó 18-i számában megjelent cikkem címe idézet. Annak volta-kepeni szerzője gróf Károlyi Mihály, aki a munkapárti beleket tépő bulldogg főispán alakjával a magyar közéletet megajándékozta. Ha tehát a »Csak a belit« jelszó ellen kifogásaid vannak, amint igen helyesen lehetnek is, légy szives ezeket a fent tisztelt gróf urhoz s a jelszó gyakorlati megvalósítóihoz címezni.

Cikkem alá a nevem a kir. közjegyzői minőség feltüntetésével tudtom s beleegyezésem nélkül, nyilván a szedő tévedéséből került. A cikk kefelelyomatát nem korrigálhattam. Ha erre módom lett volna, a kir. közjegyzői minőség, melynek a szóban forgó cikkhez semmi köze nincsen, nevem mellett feltüntetve nem lett volna.

A cikk, amint bizonyára észrevetted, nem kívánt közjegyzői okirat lenni, annak címe, tónusa, célja, tartalma más, mint egy közjegyzői okiratnak.

Azt az észrevételedet, miszerint én, aki kevés ideje, hogy Bács-Bodrog vármegyében élek, nem ismerhetem az itteni helyzetet, s így alapos kritikát erről nem írhatok, — hejyesnek ei nem fogadhatom.

Azokat a körülményeket, amelyekre cikkem vonatkozott, saját közvetlen tapasztalatom alapján ismerem, cikkem megírásánál saját észleléseim vezettek. Cikkemben a teljes tárgyilagos igazságnak adtam kifejezést.

Két és fél éven át szemlélttem a vármegye életét a munkapárti kormányzat alatt, s a jelenlegi kormány egész elttartama alatt itt e vármegyében életem.

Cikkem ez utóbbi időszakra vonatkozik, annak megírására a munkapárti és koalíciós kormányzás összehasonlítása adott okot.

Csendes szemlélője voltam a vármegye közléte folyásának a munkapárti főispán idejében. Tisztelettel es barmulattal láttam, hogy a vármegye közgyűlései ez időben partatlan higgadsággal, törvény- es jogtisztelettel vezettek; — hogy a főispán a haborus bajok leküzdését tekintti legfőbb feladatának, — hogy igazságos kormányzása alatt a közéletből a partkeretek eltűntek, s e szép, nagy vármegye lakoi egy nagy táborban vállvetve küzdöttek a közérdekért.

Itt Kulán, s ennek vidékén senkiről azt, hogy ki minő politikai párthoz tartozott, abban az időben nem tudtuk, s úgy hiszem, így volt ez máshol is mindenütt e vármegye területén.

Erről a korszakról nyílt leveledben azt írod, hogy az az erőszakoskodás, korruptió és kiskirályi hatalmaskodás korá volt. Ily vádat senki mástól eddig nem hallottam. Egy ilyen súlyos tartalmu vádat konkrét tények felhozása nélkül alaposnak elfogadni nem lehet.

A munkapárti kormány, s a munkapárti főispán tavezásával nagy változások állottak be e vármegye közéletében.

A béke csendes levegőjét a vármegye házában fűledtnek belyegezték. Az együtt dolgozó polgárok köze sietős igyekezettel dobtak a vizsaly csóvját. Közgyűlési teremben, hivatalokban, járasokban, községekben az emberek partaliansaik szerint kerültek mustra alá, s partaliansaik szerint változó elbánásban részesítettek.

Az új főispán által vezetett közgyűléseken mint szerény haligató, ismételt

megjelentem, s jó lélekkel elmondhatom, hogy a főispán a törvényhatósági bizottság munkapárti tagjait a szólásszabadság, a közgyűlési ügyrend csaknem teljes elkobzásával, a legféltelenebb támadások tűzének olyan egyoldalú pártoskodással tette ki, melyre példát még életemben sehol nem láttam.

A főispán egész eddigi közéleti működésében a vezéreszme a munkapárt letörése, megsemmisítése volt. Mindezeket te kétségbe sem vontad, sem az ellenkező álláspont bizonyítását meg sem kísérelted. Ez tehát meg nem támadott, nem kifogásolt valóság.

Bekés időben egy főispántól, aki lényegében nem más, mint a kormány ügynöke, sok ember talán rossz néven sem venné, ha az általa képviselt kormány politikája érdekeben buzgólkodik. Most azonban élethalál harcban áll a nemzet. E harcban minden erőt egy célra kell egyesíteni, s az erre a célra egyesített erőket párt jelszavakkal megbontani — egy hasznos harmóniában élt nagy vármegye közéletét pártvilágások provokálásával feldulni, az mindenestre olyan tevékenység, mely megokolta teszi a bíratatot.

Mikor nyilvánvalóvá vált az, hogy Balogh főispán tevékenységének egész és egyetlen célja a munkapárt megsemmisítése, Bács-Bodrog vármegye egész területén szervezkedni kezdett a munkapárt. Kulán, a kulai választókerületben, s a vármegyei központban alakított munkapárti szervekbe szerény egyéniségemet is beválasztotta. E bizalom nemesak feljogosított, de kötelezett is arra, hogy észrevételeimnek pártunk szempontjából kifejezést adjak.

A rekvirálásokra cikkemben tett célzást a hazafiaság szempontjából is kifogásolod.

Engedd meg, hogy e kijelentésedre a következőképen válaszoljak.

A rekvirálás jogszerű voltát én kétségbe nem vontam. Fenti kifogásod már ezzel a kijelentéssel el van intézve. Azonban engedd meg mégis, hogy a következőket ajánjam különös figyelmedbe. — Az az állításod, mintha az idej rekvirálások a régi, s tehát bizonyára a munkapárti rendszer hibáiból származtak volna, úgy hiszem tevédecsből származott.

A közéleti miniszter néhány nap előtt az országházban tartott beszédében világosan megállapította, de azt e nélkül is mindenki tudja, hogy a közéleti ügyek terén beállott zavarok Mezőssy miniszter elhibázott rendelkezéseiből származtak. E téves rendelkezések első jelenségei egy Kulához közel végrehajtott rekvirálási eljárásban nyilvánultak meg most egy éve. Erről neked is közvetlen tapasztalatból származó tudomásod van, s nem gondolnám hogy ezek az emlékek tulságosan kellemesek lennének előtéd.

Kétségtelen dolog az, hogy a közéleti ügyek terén nehézségeink vannak. Ezeket azonban olyan főispánok, akik egész tevékenységüket a rájuk bízott vármegye erőinek egyesítésére, s az egyesített erőnek a közös érdekében felhasználására fordították, mindenütt aképen segítettek, hogy a rekvirálás feleslegessé vált.

Ha Balogh dr. főispán azt a rendkívüli tevékenységet, amit a munkapárti Bács-Bodrog vármegye koalícióssá tételére, a munkapárt letörésére, s evégből a béke s egyetemes felbontására ráfordított, a közügyek, s ezek között a közéleti ügyek előmozdítására fordította volna, a rekvirálásra itt sem lett volna semmi szükség.

Kezembem van, s bármikor rendelkezésedre áll egy most működő kormánybiztos levele. E kormánybiztos néhány nappal ezelőtt örömmel írta nekem, hogy a kormánybiztosságához tartozó nyolc vár-

megye területen a katonaság felhasználására szükség nem volt.

E nyolc vármegye hazánk nehéz termelési viszonyokkal küzdő vidékein terül el.

A lakosság azonban az ottani főispánok buzgólkodása, eredményes közreműködése következtében mindent az utolsó kilogrammig beszolgáltattott, amit tőle quótaképen kívántak. Beszolgáltatták, mert e vármegyékben ennek elérése volt a főispánok egyik legfőbb törekvése, s az elért eredmény legszébb dicsérete működésüknek. Nyolc vármegye nyugalma, a haza által kívánt szolgáltatás önkéntes teljesítése, a katonaság és polgári lakosság zavartalan egyetértésének gondos megőrzése azt hiszem szerinted is többet érnek, mint azok a munkapárti skalpok, s rekvirálási számlák, amelyekről a Bács-Bodrog vármegyei főispán beszámolhat.

A skalpok megszerzése fontosabb volt nálunk, mint a bajok megelőzése. Nem előztettek meg, nem hártottak el a bajok. Elkövetkezeti a rekvirálás, s a dicsőséges harcaiból hazatért 10-es honvédezed, sajnos, nem volt megkímélhető attól, hogy mint katonai karhatalom tettleg közreműködje az itt szükségessé vált rekvirálásban.

Meggyőződésed szerint ez mindenestre a foispán hibája. Az ő kötelessége volt helyes információval a készletekkel arányos quantum megállapítását kieszközölni, s a vármegye együtt tartott, összpontosított erejével a kirótt élelmezési quantum beszolgáltatását lehetővé, s a rekvirálást feleslegessé tenni.

Ha ez a szegény vidékeken elérhető volt, százsor inkább lehető volt ez itt a gazdag Bácskában.

Ha sikerült ez más főispánoknak, nem volt lehetetlenség a Bács-Bodrogvármegyei főispán részére sem.

Nem munkapárti ember az a kormánybiztos, akinek leveléről fentebb írtam, az a nyolc főispán sem munkapárti, akiről szóltam, ha mégis dicsőítem őket, teszem ezt azért, mert a valódi érdemtől igazságos ember elismerését meg nem tagadhatja. Ez az elismerés a sikernek ép ugy logikus folyománya, mint volt cikkem az itteni felült helyzet igazságos következménye.

Miután e válaszomban nyílt leveled minden érdemleges észrevételére a teljesen kimerítő választ megadtam, ezt az ügyet a magam részéről befejezettnek jelentem ki.

A hazafias üdvözlést teljes készséggel viszonzom, vagyok

Kulán, 1918. május 27-én

tisztelő barátod:

Dr. Nagy Péter.

A Bácsmegeyi Napló újabb igazmondása.

A Bácsmegeyi Napló, hogy Szilágyi százados miniszteri biztos es Szárich Geza zental polgármester hajbakapjak egymással, s hogy egymást köcsönösen tojenteiték.

Hogy mennyire igaz ez a hír, bizonyítja a zental polgármesternek eme nyilatkozata, melyet a Bácsmegeyi Napló kénytelen volt leközölni:

Tisztelt szerkesztő ur! A Bácsmegeyi Napló f. hó 9. számában »Rekvirálás Zentán« cím alatt megjelent cikkükre vonatkozólag ki kell jelentenem, hogy az teljesen valótlan, mert sem nekem Szilágyi miniszteri biztos urral, sem a miniszteri biztosnak velem semmiféle nézeteltérése nem volt, sőt hangsúlyozom, hogy a legteljesebb harmóniában működünk eddig és fogunk továbbra is működni.

Senk én a miniszteri biztos urat, sem ő engem tel nem jelentett, a rekvirálás pedig városomban a megállapodás szerinti pontosan a kiűzött időpontban május hó 8-án vette kezdetét.

Kérem ezen nyilatkozatom közlésétél.

Zenta, 1918. május 8.

Szárich Géza polgármester.

Jegyzőválasztás Bácsujfalun.

Bácsujfalu, jun. 3. (Saját tudósítónktól.) A már régóta nagy érdeklődéssel várt nyugdíjazás folyán megürrült Bácsujfalu nagyközség jegyzői székét a napokban töltötték be. Kamjonkai Szemző Károly, a vármegye különített derék főszolgabirája, a törvényes alakosságok pontos és szigorú betartása után május 28 ikára tüzte ki a választást, melyet maga vezetett. Nagy figyelemmel kísérte a környék a választást megelőző aktusokat, de a legnagyobb érdeklődés a községi képviselőtestületben nyilvánult meg, amidőn a közgyűlésen megjelent annak egész plénuma.

Szemző főszolgabíró ismét megmutatta igaz tiszta demokratikus szellemi áthatott karakterét; nem kereskedett, nem pressionált, nem terrorizált, sőt mi több törvényadta jogainál fogva még csak nem is kandidált, hanem az összes pályázókat jelölte és ajánlotta kérvényük beérkezésének sorrendjében és felhívta a képviselőket, hogy válasszanak.

Erre az egész képviselőtestület felállt a vallási és nemzeti különbség nélkül nagy lelkesedés közepett egyhangulag Bodonyi Gyulát, az eddigi eredményesen működő helyettes jegyzőt, volt bácsi aljegyzőt többszörösen kiűntetett ny. m. kir. honvéd főhadnagyot választotta meg a község jegyzőjévé, aki hivatalos esküt nyomban le is tette. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter pedig az ottani állami ovoda felügyelő bizottság elnökévé nevezte ki, mely tisztében most meg is erősítette.

A választás után az elnök főszolgabíró meleg érzedus beszéd keretében adta át a községet az újonnan megválasztott jegyzőnek, hogy azt eddigi helyes irányú vezetésével tovább fejlessze és a kissé elmaradt község sebeit tovább is gyógyítsa, hogy annak a községnek közigazgatása mielőbb a modern mederbe terelődjék.

Az új jegyző meleg köszönetet mondott főszolgabírájának az elismerésért és a képviselőtestület bizalmáért, biztosítva a községet további fáradhatatlan munkájáról.

Az új jegyző társasvacsorát adott, amelyen az egész előjáróság és képviselőtestület, a község intelligenciája és jó barátok vettek részt másnap délelőtti órákig.

Bodonyi Gyulával a jegyzői kar jöllehet fiatal, de komoly, képzett erőt nyert, akitől a község csak jót és békés fejlődést várhat, aki úgy az eddigi jegyzői működése mint katonai érdemei után méltón foglalt helyet a vármegye jegyzői karában.

A háztartások cérnával való ellátása.

A kormány gondoskodni kíván a magánháztartások cérnával való ellátásáról, amit a most már tűrhetelenné vált cérnauzóra teljesen megakasztott. A kereskedelemügyi minisztérium meghagyására a Pamutközpont részletes tervezetet készített a gyártás és szétosztás módjáról és a tervezet jóváhagyás végett betérjesztette a kereskedelemügyi minisztériumnak. A Pamutközpont ugyanakkor utasította a pozsonyi cérnagárat, hogy a hadvezetőség részéről rendelkezésére bocsátott pamutból orsócént készítsen egyenként 50 méter cérnataralommal.

Határozatlan sérelmes azonban, hogy a Hivatalos Közlöny szerint a szétosztás egyelőre a városokban fog megtörténni, ahol minden háztartás cérnájegyre határon egy orsó fehér és egy orsó fekete cérnát fog kapni. A szétosztáshoz szükséges statisztikai adatok felvétele folyamában van és ezek eredményétől függ, hogy a falusi népesség cérnaszükségletének kielégítéséről is lehet gondoskodni. Ezzel szemben a falu népe, amely a háború kezdete óta megszabott határon szolgáltatja be terményeit, teljes joggal számot tart arra, hogy épen úgy kap hasson árut, mint a városi lakosság s elvárjuk a kormánytól, hogy nem fog bennünket e tekintetben a városok népénél mostohábban kezelni, hiszen falun a helyzet tudvalevőleg még rosszabb, mint a városokban.

Az iskolák vizsgái.

A közoktatásügyi miniszternek az összes tanintézetekhez intézett eme rendelete jelent meg a hivatalos lap június 5-iki számában:

A háború által előidézett viszonyok miatt a folyó iskolai év se fejezhető be a rendes időben, minél fogva az 1918. évi XIII. t.-c. 5. §-ában nyert törvényes felhatalmazás alapján elrendelem, hogy a tanítás akként intéztessék és a vizsgálatok rendje akként állapítsassék meg, hogy az iskolai év folyó évi június hó 15-ig befejezhető legyen és az iskolai év bezárásával járó munkálatoknak elvégzése után a tanulók bizonyítványait a jelzett napon már kézhez vehessék és ejbocsáthatók legyenek. A magánvizsgálatok június hó második felében tartandók meg.

Budapest, 1918. április 18.

Apponyi.

Kissé különös, hogy az április hó 18-ikán aláírt rendelet csak most, közvetlenül a megállapított határidő előtt jelent meg. A tanügyi körök eziránt már jóval előbb tájékozva voltak ugyan, de azért a rendeletek ilyen megkésztet közlése mégis csak sok nehézségeket fog majd okozni.

Rekvirálók szervezkedése.

Bátmonostor, 1918. május 31. (Saját tudósítónktól.) A szociális szervezkedések korszakában eddig ismeretlen, érdekes momentum jelentkezett. Az agyongyőlőrt rekvirálók egy része, a bajai járásban működők nagygyűlést tartottak, melynek elnökválasztás volt a célja, de amely a szervezkedés jegyében folyt. A viharos ülésen, melyen a rekvirálók fonák helyzetükön akartak javítani, kacagató komikus jelenetekben bővelkedett.

A gyűlésen jelen voltak az összes rekvirálók, akik közvetlenül az elnökválasztás előtt két pártba szakadtak. Az egyik párt Paulik (Bátmonostor) mellett foglalt állást, a radikálisabb rész a bőbeszédű Brünny (Dávod) mellett koteskedett. Váltakozó és dörgedelmes eszmecsere után Paulik vitte el a dicsőség pálmáját.

Elnök: Kedves szenvedő társak (Halljuk!) Közös cél hozott bennünket össze... (Mozgás, elég sajnos.) Egy közös cél hozott... (Felkiáltások: Tovább, tovább! Ezt már hallottuk.) Egy közös...

Tyrity (Regőcze) Au naopak, hogy fog ez végződni?

Grossmann (Baracska) Kérem, ne zavarjuk az elnököt.

Schön (Vaskut) Bujjék beléje és sugjon.

Bertics (Vaskut) Mocsok száju!

Schön (Bertics felé) Já... já... (Midási füleket mutat.)

Elnök: Azért kérettelek benneteket...

Hahn (Vasku) Indítványozom...

Tyrity Kukurukuu!

Baksa (Fsztlván) Bolond Istókba való.

Hahn: Indítványozom, mentünk föl az elnököt tisztsége alól, mert így az idő rövidsége miatt határozathozatalra nem kerül a sor, már pedig a rekvirálásnak a végére szaladunk.

Kancsár (Baracska) Szilágyi százados urnak átnyújtandó memorandumból ne hiányozzék az elnyitott ruházatunkra vonatkozó pont, sem pedig a méltányos napdíj, mert különben baj lesz.

Lipkovits (Baracska) Kaptok ám, amit a Bugyáky a tapasztásért.

Perlesz (Bbokod) Halgass, te ugysem eszel tréfit.

Berger (Bbokod), (Idegesen ugrálva) Mit mondott... mit mondott?

Tóth (Gara) Ha süket, nyissa föl a szemét! Ne dűnnyögjön maga híres. Aki pincéjében zsiros hordókat csapra ver, annak nincs szava. Kuss!

Elnök: (Még mindig a »hogy«-nál tart; nem tud szóhoz jutni: Idegesen előveszi tubákos szelencéjét. Dühében elhagyja az elnöki széket. Brünny fölugrik az ingó ládára és az egybegyűlteket rendre inti. Majd hirtelen székestől eltűnik.)

Vukmanov (Gara) (Kiált kezekkel monoton hangon énekl.) »Sad me vidis, sad me ne vidis.« (Vihaos derűtlenség.)

Tóth: Bifüny spánk hol vagy?

Karagity (Gara) Ne háborgassátok az elnököt!

Gretschl (Baracska) helyesli Hahn indítványát azzal a megtoldással, ejtsük el az elnököt, lépünk egyezsége és hallgassuk végig nyugodtan minden egyes felszólaló véleményét, s ne feledjük, hogy az egyesülésben van az erő.

Tóth: Gretschl nézetét magáévé teszi és ezeket mondja: Ilyen elnökök vezetése mellett a gyűlés meddő munkát végez. Az első elnök az utolsó szavával, a »hogy«-gyal megszökött, a másik pedig a hátával döngötte az anyafődet.

Az ilyen »urak« teljesen alkalmatlanok egy komoly gyűlés vezetésére.

Brünny: (Ünnyoros mosollyal) Jenőké nem hibbant meg az eszéde?

Franczmann (Vasku), Brünny tala, ha jól tudom, csak néhány hete, hogy urlauboltak a Schwarzer-féle intézetből.

Brünny (Mégbe guru!) Vigyázz a kifejezéseidre, mert lecsiholom az ábrázatodat.

Vértes (Györgypusztai) Azt hiszem, hogy e tisztes gyűlésnek minden egyes tagja Kancsár indítványát magáévé teszi és erélyesen fogja követelni lerongyolódott ruházatának pótlását és méltányos napdíját. (Helyes! E mellett maradjunk.)

Kalmár (Fsztlván) még egyet barátim. Holnap pihenő napunk van és csütörtökön Csáfalján kellene missiónkat folytatnunk. Indítványozom, hogy mindaddig még legalább is a napidíj kezünkben nincsen, nem megyünk el hazulról (Zajos helyeslés)

Osztheimer (Bborsó) fájdalommal kell közölnöm veletek, hogy Sibalin (Béreg) előrehaladott szivbaja miatt felmentést kapott és...

Matkovits (Béreg) Sibalin vőlegény, ilyen szivbajban 40 év előtt én is szenvedtem. (Derűtlenség.)

Osztheimer: Lévay (Csávoly) pedig az utolsó rekvirálásom nem jelenhetett meg, mert a cipői a híkerájban vannak, az ő eszméjét fejezem ki, midőn indítványozom, hogy minden egyes rekviráló keresse föl községbeli jegyzőjét, hogy legalább is 500 kor. előleget nyújtasson. (Általános helyeslés.) Lévayt telefonon üdvözlök.

Ezzel vége szakadt a szervezőes gyűlésnek.

T. J.

Az érsek bérmutja.

Dr. Várady L. Árpád kalocsai érsek a bérmaszentségek kiosztása végett Szabadkára és Zomborba érkezett. Mindkét helyen dr. Balogh Ernő főispán nagy küldöttségnek az élén fogadta a népszerű főpapot, aki dr. Horváth Győző püspök társaságában jött. A város érzelmeit Biró Károly polgármester fejezte ki. Az érsek meleg szavakkal köszöntötte meg a fogadtatást, melynek befejeztével a Szent Teréz templomba ment, ahol imát mondott. Innen a plébániára vonult, ahol dr. Vojnits Dezső prépost fogadta a papság élén.

Rövid idő múltán a papság tisztegett az érseknél. A hatalmas küldöttség szónoka dr. Hegedüs Lénárd bajmoki esperes plébános volt. A főpap a szeretet hangján beszélt derék papjaival.

A katonaság küldöttségét Taubner tábornok, a városi deputációt pedig Biró potgármester vezette. Az üdvözlő beszédre az érsek bejelentette, hogy a város közönségének ez az együttes jelenléte visszatűrőzi a hadiállapotot, melyben a társadalom minden tényezője egymásra van utalva, amikor az események vaskényszere az együvértartozás érzetét kiváltja a lelkekből. Tisztelete mellett rokonszenvérről biztosítja őket ebben a nagy és nehéz küzdelemben, melynek súlyát a jelenlevők valamennyije érzi, de a mely különösen a középosztályra nehezedik, melyet a megfordult korszellem azzal a veszéllyel fenyeget, hogy szinte kétségbe vonják a létjogosultságát, mikor a felületes szemlélő előtt a szellemi munkának a jelentősége kezd háttérbe szorulni és csak a testi munka az anyagi érdekekre irányuló munka hallatja szavát. De az egyoldalú áramlatoknak meg kell megint találniuk a maguk helyes elhelyezkedését.

Örömmel üdvözlö a jótékony egyesületek megjelenését, ok a társadalom virághajtásai, erre is szükség van, nemcsak azért, mert a virág is dísz ad, hanem azért is, mert a virágból lesz a gyümölcs.

A vallásos szellemtől ihletett nőnek a keze örzi tulajdonképpen a jövődönnek a reménységét és a férfimunka egymagában ehhez nem elég, ha nem járul hozzá az a figyelmes, az a pótolhatatlan anyai gondosság és némi gyengédség, amely a keresztény nőt jellemzi.

És a háború után az életet másképp kell berendeznünk, de ugyanazokon az alapokon, amelyeken a társadalom felépült. Ha

a társadalom alapjait valaki szentségtörő kézzel feszegeti, akkor onnan mérges gázok, párát törnek elő, melyek elpusztítanak mindent,

Az érsek másnap ezernél több gyermeket bérmált. Sok látogatást is tett. Meglátogatta báró Vojnits Istvánt, dr. Purgly Sándor ny. főispánt, Vermes Bélát, dr. Janiga Jánost, Biró Károlyt, Vojnich Mátét, Resch Béla felső keresk. igazgatót, Mukics Simon, dr. Ltposenzich Lázár, Bsnkő József alezredest és másokat.

Az érsek e hó 5-én érkezett Zomborba, ahol szintén a főispán és Kleiner polgármester üdvözölték. A pályaudvarról a belvárosi templomba hajtatott, ahol rövid imát mondott. A plébániában dr. Körmöczy Ernő fogadta mély meghajlással.

Másnap reggel csendes misét mondott a főpap, majd a fiukat bérmálta. Délután pedig a leánykongregáció tagjait vette föl és a szociális missió társulat közgyűlésén elnökölt.

Június 7-én bérmálja a leányokat. Ezen a napon Bajára utazik a bérmászsentségek kiosztás végett.

A fenkölt lelkű érseket mindenfelé rajongó szeretettel üdvözölték.

Tehetséges gyermekek támogatása.

A háboruban bajba jutott tehetséges gyermekek támogatására, dr. Széle Róbert szegedi tankerületi főigazgató elnökletével bizottság alakult, melynek elnöke, dr. Waltner József tanár nagy gondot fordított a tehetséges gyermekek támogatására. A bizottság tevékenységéről a következők a bizottság főbb intézkedései ezek:

A bizottság voltaképpen három részből áll. Az első csoport a propaganda albizottság, melynek feladata a bizottság célját minél szélesebb körben megismertetni és a valóban tehetséges gyermekeket felkutatni. A második albizottság a vizsgáló-albizottság, mely az ajánlott gyermekeket megvizsgálja és megvizsgálja, vajon érdemes-e a pártfogásra? E bizottság esetéről esetre csupa szakemberből áll egy pszichológussal és egy orvossal. A harmadik csoport voltaképpen a legfontosabb: a tisztviselői kar az adminisztráció vezetésére. A tisztviselői kar (elnök, ügyvezető elnök, két társelnök, titkár, jegyző, pénztáros, ellenőr) folyamatosan összeköttetésben áll az ország nevezetesebb nevelői intézeteivel, számon tartja az ösztöndíjakat, gyűjti az adományokat és a gyermek nevelése, elhelyezése iránt javaslatot tesz. A szervezetben az alsó, középső és felső fokú kiképzés is mint programpon szerepel. Tagok: 1. rendes tagok, kik pedagógusokból, mérnökökből, orvosokból, kereskedőkből, iparosokból stb. választottak meg, ők voltaképpen az egyesület gerince, 2. dísztagok, kik legalább 10000 koronát adományoznak, vagy egy gyermek teljes fölnevelését és kiképzését magukra vállalják, 3. pártfogó tagok, kik egy gyermek közép vagy felső kiképzéséről gondoskodnak, vagy erre a célra 1000 koronát adományoznak, 4. külső tagok, kik évenként 10 koronát adományoznak. Az összes tagok megkapják minden évben a bizottság működéséről szóló kimutatást.

Péterréve község képviselőtestületéhez.

Tekintetes képviselőtestület!

Engedje meg, hogy a legutóbbi gyűlésen a tanácsosság kérvényének elutasítása ügyében hozott határozataihoz innen a nyilvánosság színe elől néhány szerény szót emeljek.

Célom ugyanis a nyilvánosság előtt beigazolni, hogy a T. Képviselőtestület — a kiváló becsület érdemű 5-6 képviselő ur kivételével, — vétkesül akkor midőn a Tanító, ki ruhasegélyt és lakásbér segélyt kért, — dacára a község dúsgazdagságának, — elutasították, sőt egyesek sértettekként és gúnyolták.

Hát ugyan ki az a Tanító? A községben a legfontosabb hivatalást betöltő egyén, a jövő és a társadalom formálója, sőt nekik gyermekük nevelésénél segítő társa, szülők helyettese!

Míg a szegény apák harciereken halálúsát vívnak, az anyák a mindennapi kenyér után járnak, addig a gyermek az iskolára, a tanítóra van bízva.

Az anya teljes lelki nyugalommal végzi dolgát, az apa, bár nehezen, de megnyugvással viseli a katonai terheket, mert tudja, hogy gyer-

meke, személyné, egyetlen boldogsága, akiért küzd, az jó és biztos helyen van; édesanyjánál és az iskolában.

A község összes apáinak gyermekeit mi tanítjuk írni, olvasni, számolni, a szülő: a hazát szeretni, tanítjuk a harctéren küzdő édesapáért imádkozni, oktatjuk becsületre, munkára, szeretetre, lelkünk egész erejével szívünk teljes melegével a gyermeknevelés fáradszó és felelősségteljes munkáját végezzük. Önöknek dolgozunk!

A képviselő urak legnagyobb része szintén járt iskolába; jól tudják és érzik, hogy a mi szepet, jót és hasznosat tudnak, azt nagyobb részt mind az iskola szürke mestere csepegtette annak idején fogékony gyermeki lelkükbe.

Es Önök mégis oly mostohák, oly szivtelenek!

Most, midőn egyik oldalról az állandó halál, másfelől a nyomor retentő furiai csapkodnak köröttünk, most, amikor a szükség a kétségbeeséssel határos, Önök ellökik maguktól a tanítót, Önök kincsekkel rendelkeznek s a tisztelettel közelgő előt bicsapják az ajtót.

Sőt akár Önök között olyan is, aki ezzel sem elégszik meg, hanem még szíven is dőli a közeledő durva, sértő megjegyzésével. Az ilyen csak biforolja a »képviselő« — nevet.

A képviselő uraknak saját megbecsülésük és a község érdekében kellene az ilyen alakoktól a festületet megtisztítani.

Kár, hogy a községi jegyző ur, — ki a gyűlés szellemi vezetője, — már eddig el nem végezte ezt a tisztító munkát.

Neki tulajdonképpen erkölcsi kötelessége az ilyen durva és személyeskedő kiszólások ellen úgy a józólás mint a tárgyalás tisztasága és tárgyilagossága érdekében szigorúan fellépni.

Igen sajnálatos, hogy nincs így. Ugyáltszik, vannak esetek amikor érdekei megkivánják hivatalosa magaslatáról való lemaradását.

Ezt konstataálva, csak egy vigasztal; nincs messze az idő, hogy a tanító végre a maga való értékére emelkedik, nemcsak az egész országban, hanem — Péterréven is.

Egy tanító.

A gabonaátvételi bizottságok.

A gabonaátvételi bizottságok megalakítását most kiadott kormányrendelet ekként szabályozza:

Minden város (törvényhatósági joggal felruházott város és rendezett tanácsú város) és nagyközség és minden közigazgatási területére egy átvételi bizottságot kell alakítani. Az Országos Közélemezési Hivatal vezető miniszter felhatalmazása alapján a törvényhatóság első tisztviselője indokolt esetben ekként körzeti beosztással is szervezheti az átvételi bizottságot.

A bizottság áll az elnökből, az Országos Közélemezési Hivatal kiküldöttjéből, a Hadi Termény r.-t. átvévo közegekből, továbbá hatósági kiküldöttből és a termelő érdekeltség képviselőjéből, végül az átvévo bizottság működésének lebo nyolításához szükséges segédszemélyzetből. A bizottság elnökét, valamint a hatósági kiküldöttet és a termelő érdekeltség képviselőjét a törvényhatóság első tisztviselője nevezi ki.

Ahol a termelési viszonyok szükségessé teszik, a bizottság úgy alakítandó, hogy annyi albizottságban működjen, amennyi szükséges ahhoz, hogy az átvévo bizottság a cséplés ideje alatt a termelőket az elszámolást hátralek nélkül elvégezhesse. Ebben az esetben a törvényhatóság első tisztviselője a bizottságba annyi hatósági kiküldöttet és termelő érdekeltségi képviselőt nevez ki, ahány albizottság alakított.

A bizottság (bizottságok) megalakításáról a törvényhatóság első tisztviselője köteles legkésőbb 1918. évi június hó 15. éig az Országos Közélemezési Hivatalhoz és az illetékes élmezési kormánybiztoshoz községenként részletezett jelentést tenni.

A törvényhatóság első tisztviselője az 1914. L. t.-c. 5. §-ának és az 1915: XIII. t.-c. 2. §-ának alapján bárkit kötelezhet az átvételről való közreműködésre és az átvévo bizottság tagjait már a jelen rendelet erejénél fogva az 1914: L. t.-c. 5. §-a és az 1915: XIII. t.-c. 2. §-a alapján közreműködésre kötelezetteknek kell tekinteni.

Az átvévo bizottság elnöke és tagjai, amennyiben nem közisztviselők, működésük megkezdését megelőzőleg a törvényhatóság első tisztviselője előtt, vagy az általa kijelölt hatóság előtt esküt vagy fogadalmat tesznek arra, hogy tisztükben lelkiismeretesen és pártatlanul fognak eljárni.

Az átvévo bizottságok feladatokrét és az átvétel körüli eljárást az 1918. évi buza-, rozs-, kétszeres-, köles-, tatarka-, árpa- és zabtermésnek zár alá vételéről, igénybeveteléről és feldolgozásának szabályozásáról kibocsátandó rendelet fogja szabályozni.

HIREK.

A képviselőházból.

A képviselőház ismét egybegyűlt rövid időre, hogy a főrendiház részéről megfajelt adójavaslatokat tárgyalja s néhány egyéb sürgős természetű dolgot elintézzen.

Mint ahogy szenzációra kevés kilátás volt, a karzatok kongtak az ürességtől. Az ülésterem is gyengén volt látogatva. A bácskai közül báró Vojnits István, báró Vojnich Sándor, báró Hammerstein Richárd, Ertl János, Szutrély Lipót, Dungserszky Bogdán, voltak láthatók. Dr. Falcione Árpád, aki a Háznak szorgalmas látogatója, jelenleg nejevel a zombor melletti Duboka-pusztáján tartózkodik. Evetovics Jánost pedig egyházi és községi ügyek kötik állandó lakhelyéhez, Bácshoz. Szlezák Lajost, Konyovics Dávidot és Deák Bélát ügyvédi irodájuk tartotta vissza.

Néhány topolyai gazdaember, arra a hirre, a főispán Budapesten van, fölött a a fővárosba és a Házban kereste. Valaki azonban, aki előbb a főispán budapesti lakhelyének, a Bristol-szálloda portásával érintkezett, fölvilágosította őket, hogy rossz időben jöttek. Ha Baloghival beszélni akarnak akkor Zomborba kell utazniok, ahol másnap a vármegyei közig. bizottság, ülésen fog elnökölni.

Gróf Széchenyi Emil újabb kitüntése. A király gróf Széchenyi Emil v. b. t. t. cs. és kir. kamarás, orsz. képviselő, vajszaki nagybirtokosnak a Vörös Kereszt németbizotti állásában kifejtett kiváló érdemei elismerésül a hadikiérményes I. osztályú vörös kereszt díszjelvényt díjmentesen adományozta. Gróf Széchenyi a háboru kitörése óta szakadatlanul és fáradhatatlan ügyszerelettel teljesíti a reá ruházott emberbaráti nemes hivatást.

Kelt Szabadkán. A hivatalos lap június 2-iki számában báró Szarmay honv. miniszter nemesítését és csepell Weisz Daisynek a koronás arany érdemkeresztrel való kiüntetését érintő királyi kézirat jelent meg, mely mindkettő május 23-iki szabadkai kelettel van eljávta. A királyi kézirat Szabadkán irta alá a két nevezetes okmány. Első eset, hogy ilyen királyi kéziratokon bács megyei város neve olvasható.

Táttis Arkád kitüntelése. A király dr. Táttis Arkád beügyminiszteri osztálytanácsosnak buzgó szolgálata elismerésül a III. oszt. vaskoronarendet adományozta. Kitéve földünk csak nemrég lépett elő soronkivül.

Várady érsek Baja város díszpolgára. Baja város a június 7-én tartandó közgyűlésen dr. Várady Árpád érseket díszpolgárrá fogja megválasztani.

Házasságok. Tóthszági Dező bányamérnök e hó 8-án tartja esküvőjét Homolya Rózsikával Zentán.

Barna Lajos honvédőhadnagy házasságát kötötte Schaal Gizellával Szabadkán.

Novoszell Antal zentai gyógyszerész eljegyezte Oskó Sárkát Budapesten.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 40 év óta tennálló butorgyárt Szabadkán.

Berzenczey Domokos bucsuztatása. Zenta város közgyűlésén a napokban méltó módon bucsuztatták Berzenczey Domokos főmérnököt, akit a szegedi főispán Szeged városához igazgatófőmérnökévé nevezett ki. A távozó férfi érdemeit Ódon prepost és Szárich polgármester méltatták.

A palánka erdőhivatalhoz erdőgondnokokká nevezte ki a földm. miniszter Bakateris Zoltán mármaroszigeti kir. erdőmérnököt.

Bajai Tükör. A bajai nagyszabású pünkösdi ünnepélyek alkalmából »Bajai Tükör« címen, Kun Imre, a Bajai Hirlap helyettes szerkesztője és a Bács megye munkatársa szerkesztésében alkalmi újság jelent meg. A nagy gondot és alapos szakértelemmel szerkesztett lap, melynek változatos és érdekes közleményei, a helyi vonatkozású eseményeket illetően, bántó személyeskedéstől mentesen kidomborító szellemes tréfái városszerte sok derűtséget keltettek. Napokon át erről a lapról beszéltek, ennek tréfái idézték. Megjelenése a katonai jótekonyságnak tekintélyes öszeget juttatott. Az újság szép, tiszta kiállítás Koldár A. jóhírű nyomdájának dícséretére válik.

Uj járásbírák és törvényszéki bírák.

A király dr. Szondy István zombori törvényszéki jegyzőt a *kulai*, dr. Nemesszeghy Árpád szabadkai törv. jegyzőt a *palánkai* járásbíróihoz járásbírókká, dr. Mayer Péter zombori járásbírói jegyzőt a *zombori*, dr. Posta Lajos szabadkai törv. jegyzőt a *nagybecskereki* törvényszékhez bírákká nevezték ki.

Matkovits Béla ajándéka.

Matkovits Béla ny. főispán Ujvidék városának ott levő kényelmes és elegáns batárját bejegyzési célokra ajándékozta. A város nevében Profuma polgármester meglehangú levélben köszönte meg az értékes ajándékot.

Eliőleptetett és kitüntetett katonatisztek.

Mir Salamon, Stancsics Béla és Vadász Ivor 6 gy. e., Joveinov Péter 23 gy. e., Pukovich József 51 gy. e. hadnagyokat főhadnagyká léptették elő, dr. Prodánovits Vitályos népf. ezredorvos az ellenség előtt teljesített kitűnő és önfeláldozó szolgálataiért a Ferenc Józsefrend lovagkeresztjét a hadiékítménnyel, Lónay József 6 népf. gy. e. főhadnagy a 3 oszt. katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és kardokkal kapta, Gaál László, Frankl György, Farkas György, Goldfusz Mihály, Jerney Ivan és Mihály László 8 huszárezredbeli hadnagyokat főhadnagyká léptették elő, Heim József, Fuchs Jenő, Hudák József és Franciscs József 6 népf. gy. e. hadnagyok a signum laudist utólag a kardok egyidejű adományozása mellett kapták, Skultéty László 6 népf. gy. e., Bruckner Sándor 6 honv. gy. e., Hertelendy Gábor 6 honv. gy. e. hadnagyok a signum laudist a kardokkal kapták, Bárány László 147, Ott Adolf 4., Geyer Győző 14., Vajta János 6., Szmolenszky László 27 t. huszárezredbeli hadnagyokat főhadnagyká, Donosiovits Dénes 23 gy. e. egészségügyizászlós hadnaggyá léptették elő, Nemespodnagyi Puhradszky Ernő és medveczi és kisbistereci Medveczky Atadár 6 honv. gy. e. századosok a signum laudist, dr. Steuer Jenő 8 népf. par. főorvos a signum laudist kapták, dr. Balogh Gábor Dénes 8 huzár ezredbeli hadnagyot főhadnagy hadbíróvá, dr. Florián Gerő 2 honv. gy. e. zászlós hadnagy hadbíróvá léptették elő. Schneider József 102 gy. e. főhadnagy a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, Lorenz Antal 6 gy. e. hadnagy az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta, dr. Piller Artur népf. igazságügyi segédültszivelő, szabadkai ügyvédi főhadnagy hadbíróvá nevezték ki. Kurz Győző és Pollák Gyula 14., Herzfeld Pál 15., Obiáth Béla 4. vonatz. hadnagyok főhadnagyká lettek, Reszély János 6 népf. par. hadnagy az ellenséggel szemben vitéz magatartása és kitűnő szolgálata elismerésül a signum laudist a kardokkal, Mucsy György 6 népf. par. zászlós az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta.

Lelkészbeiktatás Bácskossuthfalván.

Bácskossuthfalván — mint nekünk is — e hó 2-án iktatták hivatalában Domay Lajos újonnan megválasztott lelkész. Az egyházi szertartást Arany Gusztáv pacséri ref. lelkész végezte, aki szép beszédet intézett az új paphoz. Ez utóbbi eszmegazdag beszédében jelezte azt az iranyt, melyet hivatalának új területen követni fog. Társaságát is volt, mely lelkes hangulatban folylt le.

A boldogasszonyfalvai jegyzői állás betöltése. A Vukov Jakab ehunytával megüresedett boldogasszonyfalvai jegyzői állást július második felében töltik be. A pályázatot július 14-iki határidővel már kiírta Tripolszky Gyula főszolgabíró. A részletes feltételek lapunk mai számában megjelent pályázati hirdetésben olvashatók.

A zombori hadigondozó népirodával szerződéses viszonyban lévő egy férfi szabó iparos a Népiroda által kiállítandó utalványok ellenében díjmentesen eszközöl ruhá átalakítási, javítási munkálatokat és díjmentesen készít új öltönyöket, illetve ruhadarabokat az esetekben, ha az igénylő az anyagot és a hozzávalóit rendelkezésére bocsátja.

Alperes keresztelők. A bajai járásbíróság keresi Lakner János vasúti elűnt földművest, aki Lakner Ferencnének 2536 koronával tartozik. Ha a június 24-én tartandó tárgyaláson meg nem jelenik, helyette dr. Fehér János kirendelt ügygondnok fog eljárni.

Orvosválasztás Adán. Adán körorvossá dr. Benedek Jakab mozsóni községi orvost választották meg.

A mezőgazdasági csapfém és forrasztóon elosztásával a kereskedelmi miniszter eme bácsmegyei kereskedőket bizta meg: Schliesinger Gyula fia Baja, Drescher Gyula Baja, Peti Rókus Szabadka, Guba József Toponya, Dietzen Imre Ujvidék, Weidinger A. S. Zombor, Szilyánszky Dusan Ada, Kleiner Ferenc Apatin, Csascher Adam Bácsalmás, Bruckner Testvérek Zenta.

A róm. kath. egyház köréből. Az éresek Páv Ferenc cservenkai lelkész Oszivára adminisztrátorrá, Kíndl Ferenc ottani adminisztrátort pedig Cservenkára helyezte át.

Halalozások. Kálmán Lajos óbecsei földbirtokos 32 éves korában meghalt. Súlyos bajára Társfűreden keresett gyógyírt, ahonnan azonban megtörve került haza. A közlített férfit a lakosság közrészvételével temették el. A közérdekek előmozdítása körül szerzett nagy érdemeit dr. Pollák Lőrökbecsei és Grűnn moholi izr. papok méltatták megható szavakkal.

Groll Mihály palánkai kereskedő, képviselő testületi tag, a palánkai járási takarékpénztár igazgatójának tagja, május hó 24-én este 10 órakor 57 éves korában szívizékhűtés következtében meghalt. Temetése 26-án vasárnap délután 5 órakor ment végbe a r. kath. egyház szertartásai szerint olyan nagy részvétellel, amilyenre Palánkán még ritkán volt példa. A hármas Palánka minden számottevő polgára ott volt a végtisztviselő. Az engesztelő szentmise hétfőn május 27-én mutatott be a Mindenhatóknak. A megboldogultat özvegye, két gyermeke, Groll József ny. főhadnagy, a »Bácsmegeye« kiprobált tolu munkatársa és ifjabb Bunda Janosné szül. Groll Maud, továbbá veje ifj. Bunda Janos ópalánkai segédjegyző, szkv. főhadnagy és menyegye Groll Jozsefné szül. Schannen Macuka és nagyszámu rokonság gyászolja. Az elhunyt a palánkai társadalom egyik közbecsült tagja, a palánkai kereskedők nusztorá volt. A halálesetéről a családon kívűl a »Palánkai Takarékpénztár« is adott ki gyászjelentést.

Bezeredy Béla bácskossuthfalvi földbirtokos meghalt. A közlített férfit nagy részvétellel temették el.

Simon János, Pacsér község ny. jegyzője, május 30-án 63 éves korában meghalt. Junius 1-én temették el a ref. egyház szertartásai mellett imponans részvétellel. Becsület és szándéka, komoly törekvése, taradhatatlan jegyző volt, aki a nagy, fejedő község érdekeit erőteljesen és sikeresen mozdította elő. Az egész község kivétel nélkül siraitja 12 éven át volt vezetője. Az előjáróság kű ön gyászlapon tudatja kalálát.

Klászik Rokus zentai tornatanító a napokban 67 éves korában meghalt. Derék pedagógus volt, akit mindenki szeretett és becsült.

Jegyzőválasztás Dávodon. Dávodon Bereczkó Dénes helyébe jegyzővé Barsy Miklós topol, a segédjegyzőt választották meg.

Megszüntetett csőd. Morgenstern Manó ellen elrendelt csődöt a szabadkai törvényszék megszüntette.

Drágább a posta. A posta tudvalevően a ma érvényben lévő díjszabáson kívűl háborus pótdíjat is fog szedni. Az erre vonatkozó rendelet, amely június 15-én lép életbe, a hivatalos lap közli. A háborus pótdíjak a következők: Közönséges és ajánlott levelekért befődre, Ausztriába, Németországba, Bugariába, a megszállott területekre darabonként, tekintet nélkül a levél súlyára, 5 fillér, zárt levelezőlapert ugyanennyi. A levéldíj tehát így alakul: 20 grammig 15 fillér por ó, ehhez járul 5 fillér pótdíj, vagyis 20 fillér. Levelezőlapert darabonként 2 fillér, a magánipar által kiadott levelezőlapert, amelynek ára 10 fillér, háborus pótdíj nem jár. Nyomatványért, ha sulya az 50 grammot nem haladja meg, 2 fillér, ha pedig az 50 gramm sulyt meghaladja, 5 fillér. Aranytakert 50 gramm sulyig 5 fillér, 50 grammot felül díjmentes. Értéklevelekért, tekintet nélkül a sulyfokozatra és értékre, darabonként 10 fillér. Csomagokért, tekintet nélkül a sulyra és értékre, 20 fillér. Postautalványért, tekintet nélkül az összegre, 5 fillér. Csekkfizetési utalványok kihetésért 10 fillér, táviratokért darabonként 20 fillér, táviralközvetítésért 20 fillér, távolsági beszélgetésekért az első zónában 10 fillér, többi zónában 20 fillér. Alánnyozott távolsági beszélgetésekkel háborus pótdíj nem jár. A háborus pótdíjat a többi díjjal együtt kell leróni. Beföldőre érkező, június 14-én tul feladott bérmentesített, vagy elégtelenül bérmentesített küldeményeknél a címzettől a háborus pótdíjat kétszeresen szedik be. Mégis kivételképen június 30-ig bezáróan ilyen esetekben a háborus pótdíjat csak egyszeres összegben kell beszédeni. Kű ön kiemeli meg a rendelet, hogy a külföldre szűlő postai küldeményekert a fent emített országok és területek kivételével háborus pótdíj máshová nem jár.

A 49-50 évesek elhelyezése közgazdasági életben. Tudvalevően június 1-ig csak az 51 éveseket szerelték le; a másik két évfolyamot pedig fokozatosan december 31-ig szabadságo jak. Ezért a honvédelmi miniszter most olyan rendelkezést adott ki, mely szerint a 49 és 50 éveseket addig is, míg leszerelésük sorra kerül, a következó határozmányok szerint a közgazdaság céljára lehet igénybe venni. Önálló mezőgazdák, akiknek legaalabb 10 k. hold birtokuk van, saját birtokuk, önálló iparosok és ke-

reskedők saját üzemük, illetve üzletük vezetésére lesznek hivatva. Minden egyes ilyen egyén helyeit köteles az illető község a később kihirdetésre kerülő hadifogoly kieserelés idején egy hadifoglyot további pótlás nélkül bevonultatni. Azok a mezőgazdák, akiknek 10 kat. holdnál kisebb birtokuk van, továbbá a mezőgazdasági munkások és iparosok lehetőleg békebeli lakó, illetőleg munkahelyükön vagy annak környékén, mint »dolgozó őrlégénység« nyerneek beosztást. Ezek az alkalmaztalásukkal járó munkát olyan díjazás mellett végzik, amilyent ott általában fizetnek, azonban ez nem lehet kevesebb napi 3 koronánál. A dolgozó őrlégénység elsősorban a munkahelyről megszűkíti, illetve már leadott hadifoglyok pótlására van hivatva, de beosztható a munkában álló hadifoglyok mellett is. Az ipari napszámások nagyobb ipari üzemeknél fogya tékba jutott hadifoglyok pótlására illetékes pótlásteleknél a honvédelmi miniszter rendelkezésére állanak. Minden ilyen elvezényelt napszámóserít kötelees az illető üzem annak idején egy hadifoglyot bevonultatni. Az önálló gazdáknak, iparosoknak és kereskedőknek az utbaindítás napján megszüntetik az illetékeit. A dolgozó őrlégénység azonban zsoldot és élekezési pénzt kap és továbbra is katonai fegyelem alatt áll.

A szabadságáról bevonuló legénység visszatartása. A hadsereg főparancsnokság 26910—18. sz. rendelete a szabadságokról legénység késedelmes bevonulásáról a következóképen szűl: az utóbbi időben gyakrabban előfordul, hogy a legénység szabadságáról több heti késéssel vonul be. Jelentéseik szerint az átszálló vasúti és hajóállomásokon az állomásparancsnokságok sokszor napokig visszatartják őket, a néűl, hogy ezt utazási okmányokon tanusítanak. A hadsereg főparancsnokság tehát utasítja az egyes állomásparancsnokságokat, hogy a legénység visszatartása alkalmával ezt a körülményt az utazási okmányokra pontosan vezessék íá.

A mezőgazdasági munkákra szabadságokról rendeltokozat nélküli legénységnek és őrvezetőknek a honv. miniszter 241444. Mg-a 1918. sz. rendelete szerint a szabadság idejére semmiféle illetékre, így étkezőpénzre sincs igényük. Alitiztek a szabadság egész tartamára, a tendfokozatszerű zsold és kenyerváltság-illeték élvezetében megmaradnak. Ez illetményből a szabadság idejére eső összeg, ha a szabadság tartamára legfeljebb 4 hét, a szabadság megkezdésekor előre esedékes. Ennél hosszabb tartamu szabadságoknál az első négy hétre eső összeg előre, a maradvány pedig az első négy hét lejártá után illetékes.

KÖZGAZDASÁG.

A korai burgonya maximális ára. A közlelmezési miniszter a korai burgonya legmagasabb árát június elsején kezdődo hatályal kilogrammonkénti egy koronában állapította meg. A miniszter egyuttal elrendelte, hogy Torontal, Bács-Bodrog, Tolna, Nógrád, Pozsony, Szabolcs, Nyitra vármegye több jarasanak, Hajduvármegye hajduhadházi, Komáromvármegye csallóközi és udvarhelyi és Szatmar vármegye mátészalkai járásának burgonyatermelése zár alá helyezendő. A zár alá helyezeti mennyiség fölött a Borgonyaközvetítő Iroda fug rendelkezni. A termelő csak a házi és gazdasági szükségietre megállapított mennyiségeket tarthatja vissza.

Szerkesztői üzenetek.

Kiváncsi, Jánoshalma. 1918. december hó 31-én jár le.

Dr. K. K. Alag. A legutóbbi szám tévedésből visszajött. Újból elkűldtük.

T. M., Zombor. Hát persze, hogy tettek nélkül nincsen tényező és felelőség nélkül helytálló sincs. A Bácsmegeyi Napló csodabogár-tenyésztőjének kevés az érteke a nyelvészet iránt.

H. J., Zenta. Meglesz. Köszönjük.

D. T., Mélykut. Megpróbáljuk. Talán lehetséges.

L. M., Baja. Nem tehetjük.

I. K., Tittel. Mar 2 héttel ezclótt postára tettük.

T. J., Derye. Köszönettel vesszük a jövőben is.

H. V., Kula. A kir. közjegyző jelzést mi tettük a névhez, nem a cikkirő.

Zs. L. 60. Feldart. Brig. Tábori posta 518. Intézkedünk.

R. M., Bácsalmás. Szerdán postára tettük.

Casino. Apatin. A küldőcnak átadtuk.

T. Gy. szds. IV 28 hadtápláj. Tábori posta 188. Intézkedünk.

Dr. B. K-ly. Nem osztjuk fellogását. Ilyen közhasznu kérdésbe kat a pártpolitikát belevinni. Ugyis sok bajt okoz a magyar közéletnek ez a rákfenéje.

P. M., Jánoshalma. Tejesen igaza van. Mi is így gondoltuk.

D. M., Tittel. Az illetőnek átadtuk. Köszöni. Rövidesen irni fog.

»Holtak tanca.« Nem közölhető.

A kiadónivalat vezetője: Harz Mándor.

Eladó kocsi. Jó karban levő fiaker eladó.
Cím a „Bácsmege” kiadóhivatalában. 3—2

Cséplőgarnitúra, Hofer-Schranz, 10
HP és különféle arató, veid és talajmívelő gépek
eladók. Irén hengergőzmalom, Törökszákos,
Temes m. 4—3

Eladó Wiczmandy Ödön bukai, Zempien
m. gazdaságában, Kállay Lajos-féle 12-es benzim-
motor, továbbá: Kühne-féle 800 mm cséplőgép
rostákkal, elevátorral, szijakkal, minden jó
karban. 4—3

Takarmányfüllesztők, bitenő rend-
szer, különféle nagyságban azonnali szállításra
kaphatók Farkas J. és Tsa cégnél, Budapest,
Vilmos-császár-ut 61. 4—3

Eladó üzlet.

Vegyeskereskedésemet, jó-
karban levő nagy üzleti
berendezésemet az összes
áruval együtt **eladom.**

**Kovács Ferencz
Madaras, (Bácsm.)** 2—2

Közigazgatási munkatárs kerestetik.

Keresek egy a közigazgatási, de különösen
a háztartás vezetésében keletkező partassággal bíró
munkatársat, aki a vezetésem alatt álló közigaz-
gatási jegyzői irodámban segítségemre lenne.
Jegyzői oklevéllel bírók előnyben része-
sülnek, mert beválásuk esetén a jódjuk bizto-
sítva lesz.

Javadalma az illetőnek évi 2400 korona
készenpénzbeli fizetés a kifejtendő szorgalmához
mértén meléik jövedelemre számíthat.

Az érdeklődők bizonyítványokkal fordul-
janak hozzám, mert az állás azonnali elfoglalható
mert nekem tudással bíró komoly munkatársra
van szükségem.

Ada, (Bácsmege) 1918. május 20.

Király Lajos
vezetőjegyző.

2—2

Birtok-eladás.

Törökbecse (Torontál-megye)
nagyközségtől 5 km. távol-
ságra kövesút mellett, szép
fekvésű, prima minőségű =

szántóföld
125 kat. hold (1600 □-öi)

betegség miatt szabad kézből
vetésel, instruktóval, azonnali
átadásra is eladó.

Értekezni lehet

Kálmán Lajos
tulajdonosnál **Ubecsen.**
Ügynökök díjaztatnak. 3—2

Alkalmazás.

Kishegyes nagyközségben (Bács-
Bodrog vármegye) az **adóügyi i. segéd-
jegyzői állás** üresedésbe jött, mely állás
azonban egyelőre betöltve nem lesz, így
olyan oklevéllel s az adóügyi önálló vezeté-
sere képes munkatársat keresek, akit ezen
állásra helyettesíthetnek.

Az állás javadalmazása évi 2000 kor.
fizetés és 600 kor. lakber, mely utóbbi
törvényhatósági jóváhagyás alatt áll.

Okmányok alulirothoz küldendők.

Az állás azonnali elfoglalható.

Kishegyes, 1918. május 23.

Limbek Pál
községi jegyző.

2—2

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKAN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de min-
dig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

2987/918. sz.

Káty községétől.

Pályázati hirdetmény.

Káty községnél újonnan szervezett **II.
szülésznoi állásra** a pályázati hirdetmény
ezenmel közölni. Szülésznoi oklevéllel és
erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvények
1918. évi június hó 30-ig alulírott előjáró-
ságnál beadandók.

A szülésznoi fizetése: havi előleges részle-
tekben kifizetendő 600 korona. Minden szülesi
eset után 4 korona melyben legalább egy heti
kezelés érhetődik. Külön beteg átagolásig 1
korona.

A választási napot az előjáróság utóbb
fogja kiüzni.

Káty, 1918. évi május 18.

Városi Mihály **Jovity István**
jegyző. bíró.

81. szám.

kig. 1918.

Pályázati hirdetmény.

Szilágyi községben elhalozás folytán
megüresedett **községi jegyzői állásra** pá-
lyázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása a következő:

a) Havi előleges részletekben fizetendő
1600 K készenpénz fizetés a községi és 400 K
ánami fizetés kiegészítés.

b) 5 szobából és kellő mellékkeliségekből
álló természetbeni lakás és a hozzá tartozó
800 □-öi beletek szabályos használatára. A
lakás karbantartásáról a község köteles gon-
doskodni.

c) Szabályrendelések megállapított magán-
munkatársi díjak.

d) A telepítő kir. kincstár által kegyado-
mányi jegyzői tisztség kijelölt 24 hold szántó
és 10 hold 557 □-öi legelő a m. kir. föld-
mívelésügyi minisztériumtól kéremezhető és
adómentesen a kijelölt földterület melletti
használatára.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy szabály-
szerűen felszerelt kérvényüket hozzám 1918. évi
június hó 10-g annál is inkább nyújtsák be,
mert a később érkezéseket figyelembe venni nem
fogom.

A választás határidejét utólag fogom
kiüzni.

Apatin, 1918. évi május 14-én.

Jablonszky Aladár

főszolgabíró.

2—2

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy

zongorarakartárát.

Vétel készpénzfizetés
és a legkedvezőbb rész-
letfizetés mellett is,

— Használt zongorák vétele és eladása. —
Zongorák javítása és hangolása.

A szabályi eljárás főszoigabirájától.

Szám: 2181/kig. 1918.

Pályázati hirdetmény.

Jarásom **Boldogasszonyfalva** közsé-
gében elhalozás folytán megüresedett **községi
jegyzői állásra** ezenmel pályázatot hir-
detek.

Ezen állással járó javadalmazás:

Évi 2400 korona fizetés,

Természetbeni lakás,

Törvényes magánmunkálattal díjak,

200—200 korona ötéveses korpótlék.

Ezen állásra pályázók jegyzői minőségüket
eddiggi alkalmazatásuk és működésüket igazoló
okmányokat hozzám július hó 14-ig
annál inkább nyújtsák be, mivel a később érke-
zőket figyelembe nem veszem.

A választás határidőjéről később fogok
intézkedni.

Zsabya, 1918. június 1.

Tripolszky Gyula

főszoigabíró

3—1

BURMANN SÁNDOR

ALAPITTATOTT: 1895.

UJVIDÉK.

ALAPITTATOTT: 1895.

VIZSGÁZOTT FINOM-PUSKAMŰVES HITES SZAKÉRTŐ

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Kitüntette az újvidéki kirakatver-
senyen az aranyéremmel. Ajánlom
dúsan felszerelt raktáramat **sportcik-
kek- és fegyverekben,** valamint
ismétlő pisztolyokban.

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Halsporthoz minden cikk raktáron.
Régi fegyvereket cserébe veszek.
Mindem javítást olcsón és gyorsan
vegzek.

Összes tölények külföldiek is, valamint puskaporok rak-
táron. Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.